

UZASADNIENIE

Dnia 09 stycznia 2014 roku J. S. zawarła w sklepie (...) przy ul. (...) w W. z uprawnionym przedstawicielem (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę o kredyt na zakup towarów i usług nr (...). J. S. na zakup notebooka z gwarancją został udzielony kredyt w całkowitej kwocie 4.086,19 zł. Zgodnie z zawartą umową J. S. miała spłacać kredyt w 36 ratach do 09 dnia każdego miesiąca, począwszy od miesiąca lutego 2014 roku. Wysokość 35 rat została określona na kwotę 149,36 zł, natomiast wysokość ostatniej raty korygującej na kwotę 149,28 zł.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonej J. S. (k. 15, k. 29-30)
- zeznania świadka T. T. (k. 45)
- umowa o kredyt na zakup towarów i usług (k. 6)

Zawierając umowę o kredyt J. S. zobowiązana była do złożenia oświadczenia dotyczącego źródła i wysokości jej dochodów. J. S. oświadczyła uprawnionemu przedstawicielowi (...) Bank S.A, że jest zatrudniona w Urzędzie Miasta w W. i z tego tytułu osiąga dochód w wysokości 1400 zł miesięcznie. W rzeczywistości w okresie od 20 grudnia 2012 roku do 22 marca 2015 roku, a zatem i w dniu zawarcia umowy o kredyt, była osobą bezrobotną, niepobierającą zasiłku dla bezrobotnych. Jedyne jej źródło dochodu stanowiły wówczas alimenty na dziecko i zasiłki z opieki społecznej, wynoszące w sumie 750 zł.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonej J. S. (k. 15, k. 29-30)
- zeznania świadka T. T. (k. 45)
- pismo z Urzędu Miasta w W. (k. 7)
- pismo z KRUS P. Terenowej w W. (k. 9)
- pismo z (...) Oddział w G. (k. 21)
- pismo z PUP w W. (k. 23)

J. S. uiściła jedynie kilka rat, w łącznej kwocie 1.045,52 zł. Ostatnia wpłata została przez oskarżoną dokonana w dniu 27 listopada 2014 roku.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonej J. S. (k. 15, k. 29-30)
- zeznania świadka T. T. (k. 45)

J. S. urodziła się w (...) roku. Posiada wykształcenie podstawowe. Nie ma wyuczonego zawodu. Obecnie jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony jako pracownik fizyczny – przy pracach interwencyjnych - w Urzędzie Miasta w W.. Z tego tytułu osiąga dochód w wysokości około 1.460 zł miesięcznie netto. Nie posiada żadnego majątku. Jest rozwiedziona. Ma dwoje dzieci, w tym jedno pozostaje na jej utrzymaniu. Uprzednio nie była karana.

Dowód:

- dane podane do protokołu przesłuchania podejrzanego (k. 14-14v)
- dane o podejrzanym (k. 18)
- pismo ze Starostwa Powiatowego w W. (k. 16, k. 17)
- pismo z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (k. 20)
- informacja z Krajowego Rejestru Karnego (k. 22)

J. S. przesłuchana w dniu 25 października 2017 roku przyznała się do zarzucanego jej czynu i złożyła wyjaśnienia. J. S. wyjaśniła, iż oświadczyła, że jest zatrudniona w Urzędzie Miasta w W. i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1.400 zł miesięcznie, ponieważ warunkiem otrzymania kredytu było to, by kredytobiorca pracował i osiągał dochody. Zawierając umowę utrzymywała się z alimentów w kwocie 250 zł na dziecko i zasiłku z MOPS. J. S. podała, że wówczas była osobą bezrobotną. Spłaciła chyba 7 pierwszych rat, później zaprzestała spłaty kredytu. (k. 15) Przesłuchana ponownie w dniu 27 listopada 2017 roku wyjaśniła dodatkowo, że łącznie kwota zasiłku i alimentów wynosiła 750 zł. Koszty utrzymania mieszkania i opłat wynosiły 350 zł. W dacie zawierania umowy miała na utrzymaniu jedno dziecko, które sama wychowywała. Nie posiadała żadnych innych źródeł dochodów. Oskarżona wyraziła skruchę i wolę naprawienia szkody pokrzywdzonemu. (k. 29-30)

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom J. S.. Są one spójne i układają się w logiczną całość. Nadto wyjaśnienia oskarżonej korespondują z pozostałym zgromadzonym w niniejszej sprawie materiałem dowodowym, w tym zeznaniami świadka T. T. (k. 45), a także dowodami z dokumentów: umową o kredyt na zakup towarów i usług (k. 6), pismem z Urzędu Miasta w W. (k. 7), pismem z KRUS P. Terenowej w W. (k. 9), pismem z (...) Oddział w G. (k. 21) oraz pismem z PUP w W. (k. 23).

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka T. T., specjalisty ds. (...) Bank S.A. Na podstawie systemu informatycznego (...) Bank S.A. przybliżył on okoliczności zawarcia przez J. S. umowy o kredyt na zakup towarów i usług. Świadek ten zeznał, że J. S. deklarowała uzyskiwanie dochodu w wysokości 1.400 zł miesięcznie z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Miasta w W.. Podał nadto, że J. S. uiściła łącznie kwotę 1.045,52 zł, ostatnia rata wpłacona została w dniu 27 listopada 2014 roku. (k. 45)

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, w tym umowy o kredyt na zakup towarów i usług (k. 6), piśmie z Urzędu Miasta w W. (k. 7), piśmie z KRUS P. Terenowej w W. (k. 9), piśmie z (...) Oddział w G. (k. 21), piśmie z PUP w W. (k. 23), pismach ze Starostwa Powiatowego w W. (k. 16, k. 17), piśmie z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (k. 20), informacji z Krajowego Rejestru Karnego (k. 22). Zdaniem Sądu w sprawie nie zachodziły żadne okoliczności, które mogłyby podważyć ich wiarygodność.

Tak zgromadzony i oceniony materiał dowodowy dostarczył wystarczających podstaw do uznania, że wina oskarżonej nie budzi wątpliwości.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Wąbrzeźnie skierował do Sądu wnioski o warunkowe umorzenie postępowania karnego przeciwko J. S., podejrzaną to, że w dniu 09 stycznia 2014 roku w W., województwo (...), w sklepie (...) przy ul. (...), działając w warunkach wypadku mniejszej wagi oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła (...) Bank S.A. z siedzibą we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3426,74 zł poprzez wprowadzenie w błąd uprawnionego do zawarcia umowy kredytowej przedstawiciela pokrzywdzonego co do zatrudnienia, wysokości osiąganych dochodów i zamiaru oraz możliwości spłaty zaciąganego zobowiązania, po czym zawarła umowę o kredyt na zakup towarów i usług nr (...) i nie dokonała jego spłaty w całości mimo wymagalności poszczególnych rat, powodując szkodę w wysokości 3426,74 zł w mieniu (...) Bank S.A. z siedzibą we W., to jest przestępstwo z art. 286 § 1 i 3 kk.

Na podstawie art. 286 § 1 kk odpowiedzialności karnej podlega ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, natomiast w § 3 wskazanego przepisu znajduje się wypadek mniejszej wagi tego przestępstwa.

Do znamion przestępstwa z art. 286 § 1 kk należą trzy oszukańcze sposoby jego popełnienia: wprowadzenie innej osoby w błąd, wyzyskanie błędu, wyzyskanie niezdolności innej osoby do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Pierwszy i drugi opiera się na błędzie pokrzywdzonego, którego wyobrażenie o rzeczywistości nie odpowiada faktom w zakresie istotnym dla podjęcia decyzji o określonym rozporządzeniu mieniem (wyr. SN z 2.12.2002 r., IV KKN 135/00, Prok. i Pr. – wkł. 2003, Nr 6, poz. 8). Sprawca albo błąd ten wywołuje, przedstawiając pokrzywdzonemu fałszywy obraz rzeczywistości, albo wykorzystuje fakt, że pokrzywdzony z innego powodu jest już w błędzie. Trzeci sposób popełnienia oszustwa wiąże się ze szczególnymi cechami osoby dokonującej rozporządzenia mieniem. Jej niezdolność do należytego pojmowania przedsiębranego działania może mieć charakter zarówno trwały (gdy przyczyną jest np. niedojrzałość), jak i przejściowy (gdy przyczyną jest np. stan odurzenia) (zob. np. wyr. SA we Wrocławiu z 18.12.2015 r., II AKa 307/15, L.; wyr. SA w Gdańsku z 18.11.2015 r., II AKa 339/15, L.). Podmiotem oszustwa może być każda osoba zdolna do odpowiedzialności karnej (jest przestępstwo powszechne).

Oszustwo jest przestępstwem materialnym, na co wskazuje znamię czynnościowe "doprowadza". Dokonanie oszustwa następuje zatem dopiero z chwilą niekorzystnego rozporządzenia mieniem (wyr. SN z 15.11.2002 r., IV KKN 618/99, Prok. i Pr. – wkł. 2003, Nr 6, poz. 7), które pozostaje w związku przyczynowym z oszukańczymi metodami postępowania sprawcy (wyr. SN z 19.7.2007 r., V KK 384/06, KZS 2008, Nr 1, poz. 28; wyr. SA w Łodzi z 12.8.2014 r., II AKa 142/14, L.).

Oszustwo może być popełnione tylko umyślnie, a przy tym stanowi przestępstwo kierunkowe, znamienne celem, którego treścią jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca powinien obejmować wszystkie znamiona oszustwa zamiarem bezpośrednim (post. SN z 4.1.2011 r., III KK 181/10, OSNKW 2011, Nr 3, poz. 27; wyr. SN z 14.1.2004 r., IV KK 192/03, Prok. i Pr. – wkł. 2004, Nr 9, poz. 5).

Okoliczności sprawy ponad wszelką wątpliwość wskazują na sprawstwo oskarżonej w zakresie zarzucanego jej czynu, do którego popełnienia J. S. przyznała się. Okoliczności niniejszej sprawy nie budzą w ocenie Sądu żadnych wątpliwości. J. S. zawarła umowę o kredyt na zakup towarów i usług z uprawnionym przedstawicielem (...) Bank S.A. Oskarżona wprowadziła w błąd uprawnionego przedstawiciela pokrzywdzonego w celu uzyskania korzyści majątkowej w postaci kredytu na zakup notebooka. Oskarżona była w pełni świadoma, że warunkiem koniecznym otrzymania kredytu było to, by kredytobiorca pracował i osiągał stały dochód. W związku z tym mimo, że nie była nigdzie zatrudniona, podała, że posiada stałą pracę. Oświadczenie to miało wpływ na jej ocenę zdolności kredytowej. W rzeczywistości ówczesne możliwości finansowe J. S. nie pozwalały jej na spłatę zaciągniętego zobowiązania. Oskarżona była osobą bezrobotną, niepobierającą zasiłku dla bezrobotnych. Utrzymywała się wraz z dzieckiem jedynie z alimentów i zasiłków z opieki społecznej w łącznej kwocie 750 zł. Przestępstwo z art. 286 § 1 kk jest dokonane już wówczas, gdy wykaże się, że pokrzywdzony nie zawarłby ze sprawcą umowy, gdyby wiedział o istotnych okolicznościach dotyczących jej, a które zostały przez sprawcę przedstawione nierzetelnie lub wręcz kłamliwie. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 czerwca 2017 r., II AKa 126/17 LEX nr 2375021). Należy wskazać, iż kwestia zatrudnienia i osiągania stałych zarobków ma istotne znaczenia dla oceny zdolności kredytowej, a zatem do uzyskania kredytu. W sytuacji, gdyby J. S. nie złożyła oświadczenia, że jest zatrudniona w Urzędzie Miasta w W. i osiąga stały dochód, nie otrzymałby kredytu. Nie ulega wątpliwości, że dokonane rozporządzenie było niekorzystne z punktu widzenia interesów pokrzywdzonego, a z tego tytułu oskarżona uzyskała korzyść majątkową w postaci kredytu na zakup notebooka.

Istota wypadku mniejszej wagi sprowadza się do szczególnej charakterystyki zachowania, realizującego wszystkie znamiona przestępstwa określonego w typie podstawowym, która sprawia, że taki czyn sprawcy stanowi przestępstwo zasługujące na łagodniejsze potraktowanie. Wypadek mniejszej wagi zachodzi wówczas, gdy okoliczności popełnienia czynu zabronionego wskazują, że z jednej strony sam czyn charakteryzuje się niewielkim stopniem społecznej

szkodliwości, z drugiej zaś, jego sprawca nie jest na tyle niebezpieczny dla społeczeństwa, żeby stosować w stosunku do niego zwykłą karę przewidzianą za zrealizowane przez niego przestępstwo (zob. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas [w:] A. Zoli (red.): Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. 3, Zakamycze 2006, s. 200-201). Podkreśla się także to, że o zakwalifikowaniu zachowania, jako wypadku mniejszej wagi, decydować powinny te okoliczności, które zaliczane są do znamion czynu zabronionego. Wśród znamion strony przedmiotowej istotne znaczenie mają w szczególności: rodzaj dobra, użyte środki, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu prawem, czas, miejsce i inne okoliczności popełnienia przestępstwa oraz odczucie szkody przez pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, sygn. akt II AKa 428/02, LEX 145399). Wobec powyższego, mając na uwadze okoliczności popełnienia czynu i rozmiar wyrządzonej szkody, a także wyrażenie skruchy, czyn J. S. stanowi wypadek mniejszej wagi.

Sąd nie dopatrył się żadnej okoliczności wyłączającej bezprawność czynu ani winę sprawcy. Z uwagi na charakter czynu, oskarżona dopuściła się powyższego występkę umyślnie w zamiarze bezpośrednim.

W myśl art. 66 § 1 kk, sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności zachodzą w niniejszym przypadku. W związku z tym Sąd przychylił się do wniosku Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Wąbrzeźnie. Otóż wina i społeczna szkodliwość czynu przypisanego oskarżonej nie są znaczne. Sąd miał co prawda na uwadze, że oskarżana działała z zamiarem bezpośrednim, jednakże w toku niniejszego postępowania wyraziła skruchę, a rozmiar wyrządzonej szkody nie był znaczny. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu, Sąd miał na uwadze dyrektywy wymienione w art. 115 § 2 kk. Zgodnie z art. 115 § 2 kk, przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Kolejną przesłanką wskazaną w art. 66 § 1 kk jest to, by okoliczności popełnienia czynu nie budziły wątpliwości. W niniejszej sprawie J. S. przyznała się w postępowaniu przygotowawczym do popełnienia zarzucanego jej czynu, potwierdziła fakt zaistnienia zdarzenia, opisała sposób zachowania. Należy ponadto stwierdzić, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci: wyjaśnień oskarżonej, zeznań świadka T. T., jak i dowodów z dokumentów: umowy o kredyt na zakup towarów i usług (k. 6), pisma z Urzędu Miasta w W. (k. 7), pisma z KRUS P. Terenowej w W. (k. 9), pismo z (...) Oddział w G. (k. 21), pismo z PUP w W. (k. 23) wynika niezbicie, że dopuściła się ona zarzucanego jej czynu z art. 286 § 1 i 3 kk.

Oskarżona nie była dotychczas karana za przestępstwa, prowadziła poprawny tryb życia. Jej zachowanie objęte niniejszym postępowaniem miało więc charakter incydentalny. J. S. w toku postępowania przygotowawczego wyraziła skruchę. Zatem właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia skłaniają Sąd do przekonania, że oskarżona będzie przestrzegała porządku prawnego - mimo warunkowego umorzenia wobec niej postępowania karnego. W ocenie Sądu groźba ewentualnego podjęcia warunkowo umorzenia postępowania karnego w razie nieprzestrzegania przez oskarżoną porządku prawnego, której jest to pierwszy kontakt z wymiarem sprawiedliwości będzie wystarczająca dla osiągnięcia celów postępowania, w szczególności w zakresie zapobieżenia popełnienia przez nią kolejnych przestępstw. Zdaniem Sądu okres próby 2 lat, na który następuje warunkowe umorzenie postępowania, pozwoli zweryfikować to, czy oskarżona będzie rzeczywiście przestrzegała porządku prawnego.

Zgodnie z § 2 wskazanego powyżej przepisu, warunkowego umorzenia nie stosuje się do sprawcy przestępstwa zagrożonego karą przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności. J. S. działała w warunkach mniejszej wagi. W myśl art. 286 § 3 kk, w wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. W niniejszej sprawie przesłanka formalna wskazana w art. 66 § 2 kk została zatem spełniona.

W myśl art. 67 § 3 kk, umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia szkody w całości albo w części, w związku z czym Sąd orzekł wobec oskarżonej obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej (...) Bank S.A. z siedzibą we W. kwoty 3426,74 zł. Nakładając obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia, sąd musi określić nie tylko sposób, ale również termin jego spełnienia (art. 67 KK część ogólna red. Zawłocki 2017, wyd. 4/Lachowski). Co za tym idzie, Sąd zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody w terminie 2 lat od daty uprawomocnienia się wyroku. Wskazać należy, że termin taki powinien być określony przez sąd z uwagi na treść przepisu art. 67 § 4 w zw. z art. 74 § 1 kk, a także art. 342 § 2 KPK. Należy bowiem dostrzec, że przepis art. 74 § 2 kk w zw. z art. 67 § 4 i 3 kk stanowi o zmianie, rozszerzaniu i ustanawianiu jedynie obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 pkt 1–3, 5–6b, 7a i 7b KK. Obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia nie podlega żadnym modyfikacjom w postępowaniu wykonawczym, nie może być również rozszerzony ani (niestety) doprecyzowany w tym stadium postępowania karnego. Trafności tej konstatacji nie podważa również to, że przepis art. 67 § 4 kk mówi o odpowiednim stosowaniu art. 74 kk. Gdyby uznać, że owo odpowiednie stosowanie tego przepisu oznacza dopuszczalność modyfikacji i uzupełnienia obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia na etapie wykonywania wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, to takie rozwiązanie raziłoby niekonsekwencją w porównaniu z instytucją warunkowego zawieszenia wykonania kary, gdzie obowiązek naprawienia szkody (zadośćuczynienia) – w świetle art. 74 § 2 kk nie podlega żadnym modyfikacjom. Innymi słowy, nie dałoby się racjonalnie uzasadnić dopuszczalności takiej modyfikacji i uzupełniania w razie warunkowego umorzenia postępowania i braku takiej możliwości w razie warunkowego zawieszenia wykonania kary. (art. 67 KK część ogólna red. Zawłocki 2017, wyd. 4/Lachowski) Nadto, z wykładni językowej art. 67 § 3 k.k. jednoznacznie wynika, że przepis ten wyraźnie czyni rozróżnienie między obowiązkami (do których zalicza zobowiązanie sprawcy do naprawienia szkody w całości lub w części oraz zobowiązanie skazanego do informowania sądu lub kuratora o przebiegu okresu próby; przeproszenia pokrzywdzonego; wykonywania obowiązku łóżenia na utrzymanie innej osoby i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających) a środkami karnymi (tj. świadczeniem pieniężnym wymienionym w art. 39 pkt 7 k.k. oraz zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych wymienionym w art. 39 pkt 3 k.k.). O tym, że tak jest świadczy użyta po spójniku "a" partykuła "ponadto". (...) Tak więc, partykuła "ponadto" w art. 67 § 3 k.k. rozgranicza środki probacyjne od środków karnych. Rozgraniczenie to ma szalenie istotne znaczenie, bowiem w sytuacji nałożenia obowiązków probacyjnych sąd zobowiązany jest do określenia czasu i sposobu ich wykonania - art. 74 § 1 k.k., natomiast przy orzeczeniu środków karnych tak postąpić nie może, bowiem żaden przepis materialnoprawny nie daje mu ku temu podstaw. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2003 r. WA 55/03, Opublikowano: OSNKW 2004/2/21)

Na podstawie art. 230 § 3 kpk Sąd nakazał pozostawić w aktach sprawy dowód rzeczowy w postaci umowy o kredyt na zakup towarów i usług nr (...), znajdujący na k. 6 akt sprawy.

Sąd mając na uwadze sytuację majątkową, fakt, że J. S. posiada obecnie stałe zatrudnienie, obciążył ją opłatą w kwocie 100 zł i wydatkami w kwocie 70 zł płatnymi na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie.